

SJÖHISTORISKA

Foto: Claes-Göran Wetterholms arkiv

Så kan du arbeta med Titanic och emigration i klassrummet!

Från årskurs 7 och uppåt

**LÄRARHANDLEDNING
EMIGRANTTRAFIKEN & TITANIC**

www.sjohistoriska.se

Arbeta med Titanic i klassrummet

Innehåll, förslag till upplägg, Lgr 11

Emigranttrafiken & Titanic är ett skolprogram från Sjöhistoriska museet. Vi hoppas att du, som lärare, känner att du själv kan forma ditt upplägg och hur du vill närma dig materialet. Det är tänkt att ge eleverna möjlighet att ur historiskt källmaterial diskutera likheter och skillnader i äldre generationers levnadsvillkor i början av 1900-talet med dagens samhälle. Materialet till våra grupparbeten är hämtat från berättelser samlade i Claes-Göran Wetterholms böcker om Titanic. I dem berättar han om människorna ombord, fartyget, olyckan och efterspelet.

Över 1,5 miljoner svenskar utvandrade från Sverige mellan åren 1850 – 1930. Flertalet av dem reste med fartyg över till Nordamerika där de hoppades på att få ett bättre liv. I början var det bokstavligen ovanpå lasten ombord segelfartyg för att så småningom i slutet av 1800 talet och framför allt i början av 1900 talet, börja resa med moderna ångfartyg. Titanic var bara ett av alla de fartyg som transporterade dem. Med hjälp av reseberättelser från några av de människor som var ombord på Titanic vill vi ge eleverna möjlighet att få en inblick i dåtidens samhälle där även resenärens räddning styrdes av samhällstillhörighet

Faktatext till dig som lärare:

- Texten är en enkel genomgång kring tekniska fakta runt fartyget och själva olycksnattens förlopp..

Grupparbeten

- 4 grupparbeten som skildrar personer som alla reste med Titanic. Grupparbetena belyser skillnader i behandling mellan 1:a - 3:e klasspassagerare.
- 2 grupparbeten som skildrar personer som arbetade ombord Titanic. Grupparbetena belyser 2 typer av alla de yrkesgrupper som fanns ombord.
- 2 grupparbeten som handlar om emigranttrafiken. Grupparbetena skildrar i stora drag vad som skedde emigranterna vid avfärd och framkomst.

Förslag till upplägg och redovisning

- Dela upp klassen i grupper.
- Varje grupp får en person att berätta om.
- De två sista grupperna fokuserar främst på själva emigranttrafikens orsaker och konsekvenser

Det finns otaliga filmer, böcker, teaterpjäser om Titanic och fartygets olycka. Att göra en sökning på internet resulterar ofta i fler webbsidor än vad de flesta hinner gå igenom och läsa under en dag. Flertalet av dessa är på engelska vilket kan ge en utmaning i informationssökande för eleverna. För de som söker bilder finns det även en stor samling på Wikimedia Commons att fritt använda.

Inledning:

- Som inledning eller efterarbete till vårt material kan klassen/ eleven med fördel se eller läsa någon av alla de filmer eller böcker som finns.

Avslutning:

- Vi föreslår en öppen avslutande diskussion kring emigranttrafiken och Titanics olycka.

Frågor att fundera tillsammans kring:

Hur behandlades människor?

Hur såg samhällsstrukturerna ut?

Vilka skillnader eller likheter kan eleverna se med dagens samhälle?

Fördjupning

- Skapa en väggtidning där eleverna i reportagens form berättar om olyckan och fler av passagerarnas öde och dåtidens samhälle och människosyn.

- Se om det finns liknande olyckor under senare tid. Har det skett någon förändring eller finns det likheter även idag med Titanics olycka?

- Pröva att jämföra och kritiskt granska olika webbsidor som en övning i källkritik. Vad är egentligen sant om Titanic och fartygets passagerare?

Litet betänkande kring materialet.

Grupparbetena beskriver autentiska personer och deras öde ombord på fartyget. Berättelserna berör en värld som var mycket hårt reglerad av samhället och av olika konventioner. Detta kan väcka många frågor och känslor hos ungdomar idag. Vi bär alla på egna erfarenheter inom oss och vi ber dig, som lärare, vara uppmärksam på att materialet kan vara känsloladdat för vissa elever.

Arbeta med Titanic i klassrummet

Verifiering enligt Lgr 11

Lektionen går på tvärs genom många olika ämnen. Dessa tror vi är mest relevanta:

Engelska ÅK 7-9

Kommunikationens innehåll

Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.

Lyssna och läsa – reception

Talad engelska och texter från olika medier. Talad engelska med viss regional och social färgning. Skönlitteratur och annan fiktion även i talad, dramatiserad och filmatiserad form. Olika sätt att söka, välja och värdera texter och talat språk på engelska från internet och andra medier.

Tala, skriva och samtala

– produktion och interaktion

Olika sätt att bearbeta egna framställningar för att variera, tydliggöra, precisera och anpassa dem efter deras syften.

Muntliga och skriftliga berättelser, beskrivningar och instruktioner.

Geografi ÅK 7-9

Livsmiljöer

Hur jordens befolkning är fördelad över jordklotet samt orsaker till och konsekvenser av den ojämna befolkningsfördelningen. Migration och urbanisering och orsaker till och konsekvenser av detta.

Historia ÅK 7-9

Industrialisering, samhällsomvandling och idéströmningar, cirka 1700–1900

Industrialiseringen i Europa och Sverige. Olika historiska förklaringar till industrialiseringen, samt konsekvenser för olika samhällsgruppers och människors levnadsvillkor i Sverige, Norden, Europa och några olika delar av världen. Migration inom och mellan länder.

Hur historia används och historiska begrepp

Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

Samhällskunskap ÅK 7-9

Rättigheter och rättsskipning

De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.

Samhällsresurser och fördelning

Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld. Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Svenska ÅK 7-9

Läsa och skriva

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.

Tala, lyssna och samtala

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer.

Berättande texter och sakprosatexter

Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter, till exempel tidningsartiklar, vetenskapliga texter, arbetsbeskrivningar och blogginlägg. Texternas syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.

Informationssökning och källkritik

Informationssökning på bibliotek och på Internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer. Hur man citerar och gör källhänvisningar. Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.